

RiskiOnni-hankkeen tuloksia

*Kuinka tukea riskienarviointiosaamista ja arvioida riskienarvioinnin onnistumista?
–hankkeen loppuseminaari*

7.11.2022
Minna Rantala,
väitöskirjatutkija, Tampereen yliopisto

Työsuojelurahasto
Arbetarskyddsfonden
The Finnish Work Environment Fund

Tausta

- Riskienarviointi on keskeinen työväline työpaikkojen työturvallisuustyössä
- Riskienarviointiin käytetään työpaikoilla paljon aikaa ja resursseja
- Arvioimalla riskienarvioinnin onnistumista
 - saadaan tietoa sen rajoitteista ja
 - voidaan kehittää sitä vastaamaan entistä paremmin työpaikan tarpeita

RiskiOnni 1.10.2020 – 31.12.2022

- Työturvallisuuden riskienarviointia tekevien henkilöiden riskienarviointiosaamisen tukeminen ja riskienarvioinnin onnistuminen
- Tietoa ja työvälineitä, joita suomalaiset työpaikat voivat hyödyntää kehittääkseen työn turvallisuuteen ja terveellisyyteen liittyvää riskienarviointiaan

Yhtiöiden toimialat	Valmistus (yhtiöt A ja D) Sähkön tuotanto, siirto ja jakelu (yhtiö B) Kuljetus ja varastointi (yhtiö C) Muu tekninen testaus- ja analyysiala (yhtiö E)
Tutkimusmenetelmät	Delfoi-kysely (sähköinen), haastattelut (MS Teams), havainnointi (MS Teams tai paikan päällä), dokumenttianalyysi, työpajat (MS Teams), kysely (sähköinen)

Riskienarviointiosaaminen

- Vahvuuksina pidettiin
 - oman työn vaaratekijöiden havaitsemista
 - työkokemuksen pituutta alalla
 - monipuolista työnkuvaa
- Tärkeinä henkilön ominaisuuksina pidettiin
 - kokonaisuuden hahmottamista
 - viestintää
 - vuorovaikutustaitoja
 - taitoa motivoida toisia
 - oman tietämyksen jakamista
- Heikkouksina mainittiin
 - pitkä kokemus
 - riskienarvioinnin kokemattomuus
- Riskienarviointiryhmän osaamiseen liitettiin muun muassa
 - työn tuntevat henkilöt
 - riskienarvioinnin vetäjän osaaminen

Riskienarviointiosaamisen tukeminen yrityksissä

- Tukea on tarjolla, kunhan tietää, keneltä tai mistä sitä etsii
 - Kolmasosa työntekijöistä koki, että riskienarviointiosaamista ei tuettu
- Yleisimpinä perehdyttämisen tapoina nousivat esiin työssä oppiminen ja koulutus
- Riskienarviointiosaamista tukivat työssä oppimisen ja koulutuksen lisäksi
 - lomakkeet, jotka ohjaavat riskienarviointia
 - kirjalliset ohjeet
 - sijainnista oltiin kuitenkin epävarmoja, tai
 - ohjeistuksen määrää pidettiin vähäisenä
 - esihenkilöiden pitämät erilaiset palaverit ja turvallisuustuokiot

Riskienarvioinnin onnistumisen arviointi

- Riskienarvioinnin onnistumiseen koettiin vaikuttavan
 - riskinarviointiryhmän kokoonpano ja toiminta,
 - resurssit ja valmistautuminen, sekä
 - yksilöiden suhtautuminen, kokemus ja tietämys
- Kehityskohteiksi nousivat
 - selkeä ohjeistus,
 - riskienarviointien tulosten vertaaminen eri arviointikohteiden kesken,
 - riskin merkityksen objektiivinen arviointi,
 - suoritettun riskienarvioinnin laadusta annettava palaute riskienarvioinnin suorittajille,
 - riskienarvioinnin tulosten laaja hyödyntäminen yrityksen toiminnassa, ja
 - riskienarvioinnin onnistumisten esiin tuominen

Materiaalipaketti

- Mittaristo

- työturvallisuuden riskienarviointien suunnittelun apuna, toteutuneiden riskienarviointien katselmoinnissa, sekä työturvallisuuden riskienarviointiprosessien kehittämisessä
- ei ole tarkoitus käyttää jokaisen suoritettun riskienarvioinnin jälkeen, vaan katselmoinnin apuvälineenä
- voi käyttää kolmella eri tasolla, 1) organisaation laajuinen toteutuneiden riskienarviointien katselmointi, 2) esihenkilön/lähijohdon suorittama toteutuneiden riskienarviointien seuraaminen, sekä 3) työntekijöiden mielipiteiden selvittäminen ja tulosten vertaaminen organisaatio- ja esihenkilötason vastauksiin

- Riskienarvioinnin vetäjän tarkistuslista

- auttaa toteuttamaan työturvallisuuden riskienarvioinnin niin, että riskienarviointiprosessi täyttää onnistuneen riskienarvioinnin vaatimukset
- voi käyttää riskienarvioinnin suunnittelun apuna ennen riskienarvioinnin aloitusta ja muistin tukena riskienarvioinnin aikana

Materiaalipaketti

- Kysely
 - henkilöstön näkemysten selvittämiseen riskienarvioinnin toteuttamisesta sekä heidän riskienarviointiosaamisestaan
 - tunnistamaan yrityksen kehitystarpeita ja -kohteita.
- Riskien arviointi ja hallinta työpaikalla -työkirjan päivitys
 - riskienhallinnan prosessikaavio
 - Excel-työkalu
- Huoneentaulut
 - riskienarvioinnin suorittamisen avuksi
 - koottu riskienarvioinnin vetäjälle ja riskienarviointiin osallistujille sekä esihenkilölle
- Yleisiä työturvallisuuden riskienarvioinnin kehityskohteita sekä niitä koskevia kehitysehdotuksia